

1. DKAB.9.1.1 · İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle müşahade edebilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Burak'ın görüşünün doğru olmadığını belirtir.	4
a)	Ayete dayanarak insana hem kötülüğe yönelme eğiliminin hem de kötülükten sakınma yeteneğinin verildiğini belirtir.	4
a)	İnsanın yalnızca kötülüğe değil iyiliğe de yatkın yaratıldığı sonucuna ulaşır.	4
b)	İradenin iki eğilim arasında seçim yapan güç olduğunu yorumlar.	4
b)	Ayetteki "arındıran kurtuluşa ermiş, kirleten ziyana uğramıştır" ifadesine dayanarak sonucun insanın kendi seçimine ve çabasına bağlı olduğunu açıklar.	4

a) Örnek cevap: Burak'ın görüşü doğru değildir. Ayetlere göre Allah insana hem kötülüğe yönelme eğilimi hem de kötülükten sakınma yeteneği vermiştir. Yani insan yalnızca kötülüğe değil, iyiliğe de yatkın yaratılmıştır.

b) Örnek cevap: İrade terazinin ortasındadır; hangi kefenin ağır basacağına insan kendi iradesiyle karar verir. Ayette nefsin arındırmanın kurtuluşa erdiği, kirletenin ziyana uğradığı bildirilir. Demek ki insanın iyi ya da kötü olması kendi seçimine ve çabasına bağlıdır.

Sık hatalar: Görüşü reddedip ayetle gerekçelendirmemek; İradenin rolünü açıklamadan "insan hem iyi hem kötüdür" demekle yetinmek

2. DKAB.9.1.2 · İnsanın doğruyu arayan bir varlık olarak bilgiye ulaşma yolları hakkında eleştirel düşünebilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Gelen haberin doğruluğunun araştırılması gerektiğini belirtir.	5
b)	Birinci uygun doğrulama adımını yazar (ör. okulun resmî duyuru kanalına bakmak).	5
b)	İkinci uygun doğrulama adımını yazar (ör. öğretmenine ya da okul idaresine sormak; mesajın kaynağını sorgulamak).	5

a) Örnek cevap: Kendisine bir haber gelen kişi, o haberin doğruluğunu araştırmalıdır.

b) Örnek cevap: Okulun resmî internet sitesine ve duyuru sayfasına bakar. Sınıf öğretmenine ya da okul idaresine sorar.

Sık hatalar: İlkeyi "haber yaymamak" diye daraltmak; Doğrulama adımı olarak başka bir mesaj grubuna sormak gibi güvenilir olmayan yollar yazmak

3. DKAB.9.1.3 · Allah (c; c) ile iletişimin ibadet ve dua ile sağlandığını yansıtabilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Ayetlerden doğru bir bilgi çıkarır (ör. Allah kullarına çok yakındır).	4
a)	Ayetlerden ikinci doğru bilgiyi çıkarır (ör. Allah dua edenin duasına cevap verir; Allah kullarının kendisine dua etmesini ister).	3
b)	Duada kişinin dileklerini, şükürünü ya da pişmanlığını aracsız olarak Allah'a ilettiğini somut bir örnekle açıklar.	3

a) Örnek cevap: Allah kullarına çok yakındır. Dua edenin duasına cevap verir.

b) Örnek cevap: Sınavdan önce kaygılandığımda Allah'a içimden dua ederim, hissettiklerimi O'na anlatırım. Bu, araya kimse girmeden Allah ile konuşmak gibidir; dua ettikten sonra kendimi daha huzurlu hissedirim.

Sık hatalar: Ayetleri aynen aktarmak; Örneği iletişim boyutuyla ilişkilendirmemek

4. DKAB.9.1.3 · Allah (c; c) ile iletişimin ibadet ve dua ile sağlandığını yansıtabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Namaz ve orucu bedenle yapılan ibadetlere yerleştirir.	4
a)	Zekât, sadaka ve kurbanı malla yapılan ibadetlere, haccı hem bedenle hem malla yapılan ibadetlere yerleştirir (kurbanı "hem bedenle hem malla" grubuna koyan da kabul edilir; yerleştirmelerden biri yanlışsa ölçüt puanının yarısı).	4
b)	Seçtiği gruptaki ibadetlerin kişiye kazandırdığı bir yönü (Allah'ı anma, şükür, teslimiyet, malın Allah'ın emaneti olduğunu hatırlama) belirtir.	4
b)	Bu yönü Allah ile bağın güçlenmesiyle ilişkilendirerek açıklar.	3

a) Örnek cevap: Bedenle: namaz, oruç. Malla: zekât, sadaka, kurban. Hem bedenle hem malla: hac.

b) Örnek cevap: Malla yapılan ibadetler, kişiye malın asıl sahibinin Allah olduğunu hatırlatır. Zekât ve sadaka veren kişi, Allah'ın verdiği nimetlere şükreder ve O'nun rızasını gözetir. Böylece Allah ile bağı, şükür ve teslimiyetle güçlenir.

Sık hatalar: Kurbanı bedenle yapılan ibadet saymak; Grubu seçip Allah ile bağ yönünü açıklamamak

5. DKAB.9.1.4 · Rum suresinin 17–27. ayetlerinin mesajlarını anlamada temel kaynakları kullanabilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Dil ve renk farklılığının Allah'ın varlığının ve kudretinin delillerinden (ayetlerinden) biri olarak sunulduğunu belirtir.	4
a)	Bu farklılıkların bir üstünlük ya da ayrımcılık sebebi değil, saygı gösterilecek bir zenginlik olduğunu yorumlar.	4
b)	Ayette bir rengin ya da dilin üstünlüğüne dair bir ifade bulunmadığını, Meriç'in ayete olmayan bir anlam yüklediğini belirtir ya da Kur'an'ın bütünlüğüne/ilişkili ayetlere (ör. üstünlüğün takvada olduğu) dayanarak yorumun yanlışlığını gösterir.	4
b)	Ayetin bağlamıyla (öncesi ve sonrası) ve konuyla ilgili diğer ayetlerle birlikte okunması gerektiğini belirtir.	4
b)	Güvenilir meal ve tefsirlere başvurmanın, gerekirse alanında uzman birine danışmanın yanlış yorumu önleyeceğini açıklar.	4

a) Örnek cevap: Ayet, dillerimizin ve renklerimizin farklı olmasını Allah'ın varlığının ve kudretinin delillerinden sayar. Demek ki bu farklılıklar Allah'ın yaratmasının bir güzelliğidir; kimse bundan dolayı üstün ya da aşağı görülmemeli, farklılıklara saygı gösterilmelidir.

b) Örnek cevap: Ayette hiçbir rengin ya da dilin diğerinden üstün olduğu söylenmez; Meriç ayete olmayan bir anlam yüklemiştir. Ayetler, öncesi ve sonrasıyla birlikte, bağlamı içinde okunmalıdır. Güvenilir bir meale ve tefsire bakmak, gerekirse bir din görevlisine ya da öğretmene danışmak bu tür yanlış yorumları önler.

Sık hatalar: Ayeti yalnızca "Allah'ın kudretini gösterir" diye açıklayıp farklılıklara bakış yönünü yorumlamamak; Kaynak kullanımını açıklarken yalnızca "internete bakmalı" demek

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Hilal'in imanının araştırmadan, aileden görerek benimsenen taklidî iman olduğunu belirtir.	4
a)	Tahkikî imanın bilerek, araştırıp düşünerek ulaşılan iman olduğunu belirtmek ikisini karşılaştırır.	4
b)	Ayetlerdeki "göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler" ifadesine dayanarak Kur'an'ın düşünmeye çağırdığını belirtir.	4
b)	Düşünerek ve araştırarak güçlenen imanın şüphelere karşı daha sağlam olduğunu açıklar.	4
b)	Ailenin rolünü küçümsemeden, taklidî imanın tahkikî imana dönüştürülmesi gerektiği sonucuna ulaşır.	4

a) Örnek cevap: Hilal'in imanı taklidî imandır; çünkü araştırmadan, ailesinde gördüğü için inanmaktadır. Tahkikî iman ise kişinin bilerek, araştırıp düşünerek ulaştığı imandır. Taklidî iman değerlidir ama tahkikî iman daha sağlam ve bilinçlidir.

b) Örnek cevap: Ayetlerde akıl sahiplerinin göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşündüğü bildirilir; Kur'an insanı düşünmeye çağırır. Düşünerek ve araştırarak güçlenen iman, karşılaşılan şüphe ve sorulara karşı daha sağlam olur. Bu yüzden Hilal, ailesinden öğrendiği imanı araştırarak ve düşünerek tahkikî imana dönüştürmelidir.

Sık hatalar: Taklidî imanı tamamen değersiz göstermek; Ayetlerdeki düşünme çağrısını değerlendirmeye bağlamamak